

[Patursson.]

land og Fædrenes Bedrifter paa Land og Sø i Vesterleden. Som Færingerne i Aarhundreder og endnu den Dag i Dag synger om de historiske Tildragelser ved Fædrenes Sejlads over Grønlandshavet, Bedrifterne i Brattalid, Fangsten i de grønlandske Fjorde, saa har Færingerne endnu en levende Følelse af, at dette Hav, disse Fjorde, dette Land endnu er noget af vort eget, er noget fælles.

Jeg vil i det følgende tillade mig ganske kort at skitsere de Henvendelser, der fra færøsk Side er rettet til Myndighederne om friere Adgang til færøsk Næringsdrift i Vestgrønland.

Allerede i 1897, altsaa for ikke mindre end 36 Aar siden, se Lagtingstidenden for dette Aar, Side 44—50, vedtoges der i Tinget et enstemmigt motiveret Forslag, gaaende ud paa en mindre Statsstøtte til et 3-aarigt Fiskeriforsøg i de vestgrønlandske Farvande og en Henstilling til Justitsministeriet om,

„at dette maatte søge udvirket en Lempelse i Forskrifterne angaaende Besejlingen af Grønlands Vestkyst“.

Foruden den Betydning, et forventet Grønlandsfiskeri vilde faa for Færingerne, motiveredes Andragendet yderligere derved,

„at det vilde være til Gavn for den grønlandske Befolkning, om denne af Færingerne kunde lære at drive Langlinefiskeri i Fjordene, ligesom Klipfiske-tilvirkningen formentlig ogsaa kunde blive af Betydning for Landet“.

Paa dette Andragende indkom der aldrig noget Svar.

Senere blev der af en færøsk Skibsfører indsendt et Andragende direkte til Ministeriet om Adgang til Fiskeri i de grønlandske Farvande og med Tilbud om at tage Grønlandere om Bord for at oplære disse i færøske Fiskerimetoder og Færingernes Behandling af Fisken. Ogsaa dette Andragende blev afslaaet, bl. a. med den Motivering, at det kunde ikke tilstedes Færingerne at „udnytte Grønlænderne“.

Denne Opfattelse, at Færingerne ved at gøre Grønlænderne delagtige i deres Fiskeri og Fisketilberedning vilde „udnytte“ disse, beroede paa en fuldstændig Misforstaaelse fra Grønlandsstyrelsens Side, og da denne Misforstaaelse har holdt sig lige til Nutiden, ønsker jeg herved at slaa en Pæl igennem denne urimelige Opfattelse.

Færingerne var, endda i senere Aarhundreder, ikke ukendte med grønlandske Forhold. Sideordnet med og til Dels sammen med den grønlandske Monopolhandel foregik ogsaa den færøske Monopolhandel.

Det er ikke saa længe siden, den blev ophævet; der lever endnu Folk paa Færøerne, som har levet under Monopolhandelen. Grønlandske Handelsbestyrere kunde blive ansat paa Færøerne, og ikke faa Færing har været ansat i Handelens Tjeneste i Grønland. Færingerne kendte fuldt vel til de grønlandske Fiskerigdomme saavel fra mundtlige som fra skriftlige Beretninger. Jeg skal saaledes anføre en privat Meddelelse fra Sydgrønland af 1. Juli 1838 af følgende Ordlyd:

„Af Kabliu gives en saadan Mængde, at der ingen Grænser kan tænkes for denne Fangst. Man kan i faa Timer laste en stor Baad med 4 Mands Snører. Men Fisken kommer i Almindelighed sent til Kysten, nemlig i Juli, men da ogsaa i utænkelig Mængde.“

Det er akkurat det samme, der den Dag i Dag siges af Færingerne, og som jeg nylig saa omtalt i „Jyllandsposten“. En Fisker fra Æbeltoft, som havde været deroppe, udtalte, at han af Selvsyn vidste, at de havde taget saa enorme Mængder af Torsk, at det trodser enhver Beskrivelse. Men samtidig med, at man havde Efterretning om den overvældende Masse Fisk, der forekom i de grønlandske Fjorde, havde man ogsaa Underretning om det yderst primitive Standpunkt, Grønlænderne stod paa med Hensyn til Udnyttelse af de rige Fiskerimuligheder. Endelig havde man desuden Oplysninger om, at Grønlænderne baade var lærenemme og lærevillige. Det var væsentlig i Betragtning af, at man fra Færingernes Side ønskede at yde Grønlænderne noget til Gengæld for den Fiskefangst, man ventede at opnaa, at man tilbød et Samarbejde med Grønlænderne, der kunde føre til, at disse blev Færingerne jævnbrydige saavel vedrørende Fiskeri som Fisketilberedning.

Med disse Ord haaber jeg, at den nævnte Misforstaaelse med Hensyn til, at Færingerne har villet „udnytte“ Grønlænderne, er bragt ud af Verden for bestandig.

I 1903, medens jeg havde den Ære at være Medlem af det andet høje Ting, foreslog en af Handelens Grønlandsskipper mig at træffe en Ordning til et begyndende færøsk Grønlandsfiskeri derved, at Grønlandsskibene om Foraaret paa Opfarten tog færøske Baadfiskere med og efter fuldført Fjordfiskeri førte dem tilbage om Efteraaret. Ogsaa denne Fremgangsmaade har der paa Færøerne været stærke Ønsker om at faa sat i Gang, men heller ikke hertil har Tilladelse kunnet opnaas.

I 1905, se Lagtingstidende for dette Aar, A. Side 155—156, indkom til Tinget et